

14.9.2009

B7-0039/2009

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia Komisie

v súlade s článkom 110 ods. 2 rokovacieho poriadku

o lesných požiaroch v lete roku 2009

Marietta Giannakou, Theodoros Skylakakis, Ioannis Kasoulides, Michel Barnier, Mario Mauro, Andrey Kovatchev, Paulo Rangel, Theodor Dumitru Stolojan, Marian-Jean Marinescu, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Danuta Maria Hübner, Richard Seeber, Lambert van Nistelrooij, Jean-Pierre Audy, Elena Băsescu, Sophie Briard Auconie, Alain Cadec, David Casa, Michel Dantin, Rachida Dati, Anne Delvaux, Christine De Veyrac, Rosa Estarás Ferragut, José Manuel Fernandes, Santiago Fisas Ayxela, Gaston Franco, Marielle Gallo, Elisabetta Gardini, Jean-Paul Gauzès, Françoise Grossetête, Pascale Gruny, Philippe Juvin, Lena Barbara Kolarska-Bobińska, Georgios Koumoutsakos, Veronica Lope Fontagné, Petru Constantin Luhan, Véronique Mathieu, Gabriel Mato Adrover, Iosif Matula, Elisabeth Morin-Chartier, Radvilė Morkūnaitė, Jan Olbrycht, Georgios Papanikolaou, Georgios Papastamkos, Markus Pieper, Maurice Ponga, Konstantinos Poupakis, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marco Scurria, Csaba Sógor, Catherine Soullie,

László Surján, Nuno Teixeira, Róza Thun und Hohenstein, Ioannis Tsoukalas, Traian Ungureanu, Dominique Vlasto, Maria do Céu Patrão Neves
v mene poslaneckého klubu PPE

Uznesenie Európskeho parlamentu o tohtoročných prírodných katastrofách v južnej Európe

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 6 a 174 Zmluvy o ES,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. júna 2008 o posilnení kapacít Európskej únie v oblasti reakcie na katastrofy¹, uznesenie zo 4. septembra 2007 o živelných pohromách², uznesenie zo 7. septembra 2006 o lesných požiaroch a povodniach v Európe³, uznesenie z 5. septembra 2002 o povodniach v Európe⁴, uznesenie zo 14. apríla 2005 o suchách v Portugalsku⁵, uznesenie z 12. mája 2005 o suchách v Španielsku⁶, uznesenie z 8. septembra 2005 o živelných pohromách (požiaroch a záplavách) v Európe⁷ a uznesenie z 18. mája 2006 o živelných pohromách (lesných požiaroch, suchách a záplavách) – poľnohospodárske aspekty⁸, aspekty regionálneho rozvoja⁹ a environmentálne aspekty¹⁰,
- so zreteľom na prepracované rozhodnutie Rady o ustanovení mechanizmu Spoločenstva v oblasti civilnej ochrany, ktoré bolo prijaté 8. novembra 2007¹¹,
- so zreteľom na Komisiou predložený návrh nariadenia o zriadení Fondu solidarity Európskej únie (KOM(2005)0108) a na pozíciu Európskeho parlamentu z 18. mája 2006¹²,
- so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 3/2008 s názvom Fond solidarity Európskej únie: do akej miery je rýchly, účinný a pružný?,
- so zreteľom na výročnú správu Komisie za rok 2008 o Fonde solidarity Európskej únie a na správu o skúsenostiach získaných po šesťročnom uplatňovaní nového nástroja,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o

¹ Prijaté texty, P6_TA(2008)0304.

² Ú. v. EÚ C 187 E, 24.7.2008, s. 55.

³ Ú. v. EÚ C 305 E, 14.12.2006, s. 240.

⁴ Ú. v. EÚ C 272 E, 13.11.2003, s. 471.

⁵ Ú. v. EÚ C 33 E, 9.2.2006, s. 599.

⁶ Ú. v. EÚ C 92 E, 20.4.2006, s. 414.

⁷ Ú. v. EÚ C 193 E, 17.8.2006, s. 322.

⁸ Ú. v. EÚ C 297 E, 7.12.2006, s. 363.

⁹ Ú. v. EÚ C 297 E, 7.12.2006, s. 369.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 297 E, 7.12.2006, s. 375.

¹¹ Ú. v. EÚ L 314, 1.12.2007, s. 9.

¹² Ú. v. EÚ C 297 E, 7.12.2006, s. 331.

hodnotení a manažmente povodňových rizík¹ ,

- so zreteľom na rozhodnutie Rady z 5. marca 2007, ktorým sa ustanovuje finančný nástroj civilnej ochrany (2007/162/ES, Euratom)² ,
 - so zreteľom na závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci z 12. a 13. júna 2007 o rozšírení koordinačných kapacít monitorovacieho a informačného centra v rámci mechanizmu civilnej ochrany Spoločenstva,
 - so zreteľom na správu Michela Barniera z 9. mája 2006 s názvom Za európsku jednotku civilnej ochrany: Europe Aid,
 - so zreteľom na bod 12 záverov predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli 15. a 16. júna 2006, ktoré sa týkalo schopnosti Únie reagovať na núdzové situácie, krízy a katastrofy,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Prístup Spoločenstva k prevencii prírodných a človekom spôsobených katastrof (KOM(2009)82 v konečnom znení/2 zo 4. marca 2009),
 - so zreteľom na jednohlasne prijatú rezolúciu Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia o ochrane civilného obyvateľstva a predchádzaní prírodným a ekologickým katastrofám v Euro-stredomorskom regióne,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže leto 2009 bolo opäť poznačené ničivými požiarmi v celej južnej Európe, ktoré spôsobili ľudské utrpenie, keď životy stratilo najmenej jedenásť ľudí, ako aj nesmierne materiálne a ekologické škody,
- B. keďže v uplynulých rokoch viedli vytrvalé suchá a vysoké teploty k šíreniu lesných požiarov v Európe, ktoré v mnohých oblastiach zvýraznili vplyv dezertifikácie a ovplyvnili poľnohospodárstvo, chov dobytka a prirodzené lesy,
- C. keďže suchá a dlhotrvajúce požiare urýchľujú proces dezertifikácie rozsiahlych oblastí južnej Európy, keď počas uplynulého desaťročia zmizlo viac než 400 000 hektárov európskych lesov ročne, čo vážnym spôsobom narušilo kvalitu života postihnutého obyvateľstva,
- D. keďže v nadchádzajúcich desaťročiach bez ohľadu na globálne snahy o zmierňovanie nevyhnutne dôjde k zvýšeniu globálnej teploty s osobitne nepriaznivým vplyvom na južnú Európu, o ktorej sa predpokladá, že bude mimoriadne zraniteľným regiónom, čo sa týka zmeny klímy, a ktorá už v roku 2007 zažila ničivé požiare nevídaného rozsahu ako priamy dôsledok extrémnych vln horúčav v tomto roku,
- E. keďže frekvencia a stupeň závažnosti, komplexnosti a dôsledkov prírodných a ľudmi spôsobených katastrof v Európe sa počas ostatných rokov rýchlym tempom zvyšujú, čo

¹ Ú. v. EÚ L 288, 6.11.2007, s. 27.

² Ú. v. EÚ L 71, 10.3.2007, s. 9.

má za dôsledok straty ľudských životov a majetku a katastrofické dôsledky tak z krátkodobého, ako aj z dlhodobého hľadiska, a to na hospodárstvo postihnutých regiónov vrátane poškodzovania prírodného a kultúrneho dedičstva, ničenia hospodárskej a sociálnej infraštruktúry a poškodzovania životného prostredia (v prípade ničivých požiarov straty prirodzeného biotopu a biodiverzity, zhoršovania mikroklimy a zvyšovania emisií skleníkových plynov),

- F. so zreteľom na škodlivé hospodárske a spoločenské dôsledky prírodných katastrof na regionálne hospodárstva tak v odvetviach ako je cestovný ruch, ako aj vo výrobnom sektore vo všeobecnosti,
- G. keďže z hľadiska ochrany proti prírodným, technologickým a ekologickým katastrofám má prevencia zásadný význam,
- H. keďže fenomén lesných požiarov rovnako zhoršuje postupné opúšťanie vidieka a jeho tradičných činností, neprimeraná údržba lesov, existencia rozsiahlych plôch monokultúrnych lesov, výsadba nevhodných druhov stromov, ako aj absencia riadnej politiky prevencie a nedostatočne prísne pokuty za úmyselné zakladanie požiarov,
- I. keďže po ostatné roky sa opakovane využil mechanizmus Spoločenstva v oblasti civilnej ochrany,
- J. keďže prírodné katastrofy, ako sú čoraz častejšie sa opakujúce lesné požiare v južnej Európe, môžu mať aj cezhraničný význam, vzhľadom na rýchlosť, akou sa môžu šíriť z pôvodného miesta vzniku a vzhľadom na svoju schopnosť nepredvídanej zmeny smeru, čo si vyžaduje flexibilné, rýchle a koordinované konanie a odozvu; berúc súčasne do úvahy rozsiahle škody, ktoré môžu spôsobiť na majetku, ľudských životoch, hospodárskej činnosti a regionálnom životnom prostredí,
- K. keďže Parlament od schválenia svojej pozície v máji 2006 opakovanne naliehal na predsedníctva Rady, aby dospeli k rozhodnutiu o novom nariadení o Fonde solidarity,
- L. keďže z Fondu solidarity bolo od jeho vzniku v roku 2002 poskytnutých viac než 1,5 miliardy EUR finančnej pomoci,
- M. keďže Dvor audítorov konštatuje, že Fond solidarity „splnil svoj základný cieľ prejavit' solidaritu s členskými štátmi v prípade katastrofy“, hoci najzávažnejším problémom zostáva nedostatočná rýchlosť, akou možno fond aktivovať ako nástroj krízového manažmentu,
- N. keďže Komisia uznáva potrebu zlepšiť transparentnosť a jednoduchosť kritérií, ktorými sa riadi Fond solidarity,
- O. keďže Európsky parlament od roku 1995 postupne predkladal uznesenia vyzývajúce k niekoľkým iniciatívam Európskej únie na boj proti ničivým požiarom v južnej Európe, ktoré buď neboli zrealizované či dokončené alebo boli neúčinné,
- 1. vyjadruje sústrasť a rozhodnú podporu príbuzným tých, ktorí prišli o život, a obyvateľom postihnutých oblastí a vzdáva úctu požiarnikom, odborníkom a dobrovoľníkom, ktorí sa

neúnavne a odvážne usilovali hasiť požiare, zachraňovať ľudí a obmedzovať škody spôsobené prírodnými katastrofami tohto leta;

2. domnieva sa, že Komisia by mala predložiť návrh na vypracovanie európskej stratégie na boj proti prírodným katastrofám vrátane povinného predchádzania rizikám a navrhnúť protokol na prijímanie jednotných opatrení v prípade každého druhu prírodnej katastrofy v celej Únii; domnieva sa tiež, že v rámci tejto stratégie by sa mala venovať osobitná pozornosť ostrovným a najodľahlejším oblastiam s nízkou geografickou hustotou;
3. žiada Komisiu, aby čo najpružnejšie a bezodkladne mobilizovala súčasný Fond solidarity EÚ (FSEÚ) v záujme poskytnutia pomoci obetiam prírodných katastrof tohto leta;
4. vyzýva Komisiu, aby podporila obnovu regiónov, ktoré utrpeli rozsiahle škody, oživila výrobný potenciál postihnutých oblastí, usilovala sa o obnovenie tvorby pracovných miest a prijala vhodné opatrenia na náhradu spoločenských nákladov súvisiacich so stratou zamestnania a ďalších zdrojov príjmu;
5. domnieva sa, že zo skúseností z nedávnej minulosti vyplýva, že v rámci civilnej ochrany Spoločenstva je potrebné ďalej posilniť pripravenosť predchádzať lesným a iným nekontrolovaným požiarom v južnej Európe a zlepšiť schopnosť reagovať na ne, a dôrazne vyzýva Komisiu, aby v tomto smere podnikla kroky s cieľom zabezpečiť viditeľné vyjadrenie európskej solidarity s krajinami postihnutými mimoriadne závažnými núdzovými situáciami;
6. uznáva príspevok Monitorovacieho informačného strediska k podpore a uľahčeniu mobilizácie a koordinácie pomoci civilnej ochrany počas núdzových situácií;
7. zdôrazňuje individuálnu zodpovednosť členských štátov za civilnú ochranu a za opatrenia na kontrolu katastrof, požaduje prísnejšie tresty pre podpaľáčov a účinnejšie metódy na včasné zisťovanie lesných požiarov, žiada zlepšenie prenosu know-how týkajúceho sa opatrení v oblasti protipožiarneho systému medzi členskými štátmi, naliehavo žiada Komisiu, aby zlepšila výmenu skúseností medzi regiónmi a členskými štátmi;
8. oceňuje solidaritu Európskej únie, jej členských štátov a ďalších krajín pri poskytovaní pomoci postihnutým regiónom počas lesných požiarov a zabezpečovaní lietadiel, hasiacej techniky a odbornej pomoci, ako aj chvályhodnej pomoci príslušným orgánom a záchranným oddielom; zastáva stanovisko, že rozsah a následky týchto fenoménov často prevyšujú regionálnu a vnútroštátnu úroveň a ich kapacity, a požaduje ako súrne vec prijatie účinného európskeho záväzku;
9. víta prínos Európskej taktickej zálohy lietadiel na hasenie požiarov (EUFFTR), ktorá bola vytvorená v lete tohto roku s cieľom poskytnúť pomoc členským štátom postihnutým rozsiahlymi požiarom; konštatuje, že tento pilotný projekt bol vytvorený s pomocou Európskeho parlamentu s cieľom zintenzívniť spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti boja proti lesným požiarom a ukázal sa byť vynikajúcim príkladom posilnenej kapacity na európskej úrovni zaručujúcej okamžitú pomoc v núdzových situáciách; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu ďalšieho rozvoja a posilňovania tohto pilotného projektu, keďže aj naďalej sa vyskytujú situácie, v ktorých dochádza k rozsiahlej devastácii, pretože schopnosti členských štátov spoločne s EUFFTR sa ukazujú byť nepostačujúce;

10. zdôrazňuje naliehavosť tejto otázky a preto požaduje vytvorenie účinnej európskej jednotky, ktorá by mohla okamžite reagovať v núdzových prípadoch, ako sa navrhuje v Barnierovej správe;
11. domnieva sa, že na pružnejšie a efektívnejšie riešenie problémov spôsobených prírodnými katastrofami je nevyhnutné nové nariadenie o Fonde solidarity Európskej únie; kritizuje skutočnosť, že Rada zablokovala daný spis, čím nezákonne spôsobila oneskorenie tejto revízie, hoci Parlament prijal svoju pozíciu veľkou väčšinou už v prvom čítaní v máji 2006;
12. zdôrazňuje, že oživenie procesu revízie by mohlo byť značným prínosom pre konkrétne fungovanie fondu, keďže by viedlo k rozšíreniu jeho rozsahu pôsobnosti, zrušeniu mimoriadnej aktivácie fondu v prípade regionálnych katastrof tým, že by viac regiónov mohlo získavať pomoc zavedením nižšej prahovej hodnoty škôd na mobilizáciu fondu a čo je veľmi dôležité, umožnilo by rýchlejšie reagovať na katastrofy urýchlením platieb;
13. dôrazne nalieha na Komisiu a Radu, aby sa čo najzodpovednejšie bezodkladne snažili o dosiahnutie kompromisu v záujme opätovnej aktivácie procesu revízie nariadenia o Fonde solidarity Európskej únie s cieľom vytvoriť silnejší a pohotovejší nástroj, ktorý bude schopný reagovať na nové výzvy súvisiace s globalizáciou a zmenou klímy; vyzýva úradujúce švédске predsedníctvo, ako aj ministrov EÚ z oblasti financií, životného prostredia, poľnohospodárstva a regionálneho rozvoja, aby okamžite podnikli rúzne kroky;
14. zdôrazňuje potrebu zlepšenia preventívnych opatrení v boji proti všetkým druhom prírodných katastrof tým, že sa vytvoria spoločné strategické usmernenia, ktoré zabezpečia lepšiu koordináciu medzi členskými štátmi a lepšiu prevádzkyschopnosť a koordináciu medzi rôznymi nástrojmi Spoločenstva (štrukturálne fondy, Fond solidarity, EPFRV a LIFE+, ako aj mechanizmus nástroja rýchlej reakcie a pripravenosti v prípade závažných núdzových situácií); nemožno opomenúť ani nevyhnutnosť zapojenia ostatných existujúcich nástrojov, akými sú pomoc štátu na regionálne účely alebo úvery EIB zamerané na nápravu škôd spôsobených prírodnými katastrofami;
15. žiada zavedenie regionálnych koordinačných mechanizmov do programov rozvoja vidieka s cieľom zvýšiť účinnosť preventívnych opatrení;
16. zdôrazňuje potrebu urýchlenia postupu sprístupňovania finančných prostriedkov EÚ na ozdravenie poľnohospodárskej pôdy po záplavách a požiaroch a vyčlenenia vyššej finančnej pomoci na budovanie protipožiarnych priesekov a protipovodňových bariér; zdôrazňuje katastrofálne následky lesných požiarov a povodní na zvieratá a dobytok;
17. považuje za nevyhnutné, aby sa zohľadnili štrukturálne problémy vidieckeho prostredia (demografický pokles, opúšťanie poľnohospodárskej pôdy, odlesňovanie a prílišná rozdrobenosť vlastníctva lesov);
18. zastáva stanovisko, že existujúce väzby medzi civilnou ochranou a environmentálnymi politikami by sa mali posilniť, aby sa plne využili výhody preventívnych opatrení obsiahnutých v právnych predpisoch týkajúcich sa životného prostredia a aby sa zabezpečil koordinovaný prístup EÚ k predchádzaniu katastrofám a zmierňovaniu ich následkov; zdôrazňuje však, že v žiadnom prípade nejde o nahradenie alebo oslabenie

existujúcich národných právomocí v oblasti civilnej ochrany a predchádzania katastrofám pokynmi EÚ;

19. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vo svojom návrhu akčného plánu EÚ na prispôsobenie sa zmene klímy uprednostnila predchádzanie suchám a lesným požiarom v južnej Európe a boju proti nim;
20. vyzýva Komisiu, aby pokračila vo vytváraní informačných a vzdelávacích kampaní týkajúcich sa preventívnych opatrení dohodnutých s členskými štátmi s cieľom obmedziť riziká a dôsledky prírodných katastrof, najmä v oblastiach, v ktorých hrozí najvyššie riziko, a to upovedomením verejnosti o potrebe starostlivosti o životné prostredie a chránenia prírodných zdrojov;
21. vyzýva Komisiu, aby vypracovala hĺbkovú úvahu o zavedení spoločnej politiky v oblasti lesného hospodárstva s cieľom lepšie sa vyrovnat' so zmenou klímy a prírodnými katastrofami;
22. vyzýva Komisiu, aby medzi opatrenia SPP v rámci poľnohospodárstva a životného prostredia zaviedla osobitné zásahy na predchádzanie a zamedzovanie šíreniu lesných požiarov;
23. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam členských štátov a regionálnym orgánom v oblastiach postihnutých požiarom a záplavami.